

Boekbesprekingen

J. J. Pindborg: *Atlas of diseases of the oral mucosa*. 3e druk, 317 pag., 260 kleurenfoto's. Munksgaard International Publishers Ltd., Copenhagen 1980. Prijs f 160,—.

Onlangs is de derde, herziene druk verschenen van de bekende 'Atlas of diseases of the oral mucosa' van de hand van J. J. Pindborg, hoogleraar in de Pathologie van de Mondholte aan de Royal Dental College te Kopenhagen. Alle illustraties, totaal 260, zijn in kleur. De kwaliteit van de afbeeldingen is voortreffelijk. Ten opzichte van de tweede, uit 1973 daterende editie, is er een aantal nieuwe ziektebeelden toegevoegd, zoals de necrotiserende sialometaplasie, de verruceuze hyperplasie, de exfoliatieve cheilitis en het verruciforme xanthoom. Consequent zijn op de ene paginahelft twee afbeeldingen geplaatst, terwijl op de andere paginahelft de bijbehorende teksten zijn vermeld.

De literatuurlijst is omvangrijk en tot zeer recent bijgewerkt. Tevens is een lijst met coderingsnummers vermeld van alle in het boek besproken afwijkingen, waarbij is uitgegaan van de internationale klassificatie van de Wereld Gezondheids Organisatie (International Classification of Diseases to Dentistry and Stomatology, 2nd. ed. 1978). Deze atlas behoort in elke tandartsenpraktijk aanwezig te zijn. Waar zoveel patiënten met afwijkingen van het mondslijmvlies vaak in eerste instantie hun huisarts raadplegen, moet deze atlas voor de huisartsenpraktijk eveneens bijzonder waardevol zijn.

Gelet op het aantal en de kwaliteit van de kleurenfoto's mag de aanschaffingsprijs redelijk worden genoemd, ook al zal deze voor de studenten wellicht een belemmering zijn om reeds tijdens hun studie tot aanschaf over te gaan.

I. van der Waal

S. Jahreis en H. Simon: *Lexikon für die Zahnarzhelferin*. 533 pag., 400 afb. Buch- und Zeitschriften-Verlag 'Die Quintessenz', Berlin, Chicago, Rio de Janeiro, Tokio 1980. Prijs DM 84,—.

Dit nieuwe tandheelkundige woordenboek is primair bedoeld voor tandartsassistenten werkzaam in het Duitse taalgebied. Maar, aangezien dit soort boeken slechts dun is gezaaid, zou het ook in de boekencast van een Nederlandse praktijk bepaald niet misstaan. Een bijkomend voordeel zou dan nog zijn, dat ook de mondhygiënist en de tandarts zelf er eens iets in kunnen opzoeken. Voorwaarde is natuurlijk wel dat de gebruiker de Duitse taal niet een te grote belemmering vindt.

Het lexicon bevat een zeer groot aantal —

naar schatting tussen de tien- en twintigduizend — woorden, begrippen, etc. die in de tandheelkunde kunnen voorkomen. In sommige gevallen blijft de verklarende tekst beperkt tot een korte vertaling in het Duits van een Latijnse of Griekse term. In andere gevallen is er juist sprake van een zeer uitvoerige omschrijving, soms ook verlichtigd met foto's en tekeningen.

Bij de niet-Duitse trefwoorden staat er een streepje onder de lettergreep, waarop de klemtoon valt.

Hoewel volledigheid moeilijk is vast te stellen — en misschien ook een onmogelijke eis zou zijn — kunnen we gevoelig aannemen, in aanmerking genomen de grondigheid waarmee onze oosterburen dit soort zaken aanpakken, dat deze dicht wordt benaderd. Een handige toevoeging is ook het korte overzicht van de opbouw van medische en tandheelkundige vaktermen, afgeleid van het Latijn of het Grieks. Dit is natuurlijk vooral nuttig voor gebruikers zonder gymnasiale vooropleiding en dat zullen waarschijnlijk de meesten zijn.

Een alfabetische lijst van gebruikte afkortingen is er helaas niet bij. Die zou het boek nog waardevoller hebben gemaakt. Omdat een Nederlands equivalent van dit lexicon tot op heden ontbreekt, kan dit goed verzorgde boek, voor diegenen die een onbekend vaktechnisch woord willen opzoeken, ook in ons land praktische betekenis hebben.

H. Orbaan

S. Keiser-Nielsen: *Person identification by means of teeth*. 114 pag. John Wright & Sons Ltd., Bristol 1980. Prijs £ 10.00.

'A practical guide' is de ondertitel van dit handzame boekje dat is geschreven voor de tandarts die zich interesseert voor de problematiek van de identificatie aan de hand van gebitselementen. De auteur is een erkende autoriteit op het gebied van de forensische odontologie. Stap voor stap worden de procedures beschreven die aan de orde komen om een identificatie tot stand te brengen. In *Hoofdstuk I* wordt het belang beschreven van de identiteit van de mens in de moderne samenleving. Bij het vinden van een onbekend lijk is het in een samenleving van belang om de identiteit te achterhalen. De nabestaanden verkrijgen hierbij de rechten op pensioen en verzekeringsuitkeringen, erfenissen en het recht op hertrouwen. Ook emotioneel is het voor de nabestaanden belangrijk om zekerheid te hebben over het lot van een vermiste.

Hoofdstuk II beschrijft dat aan de hand van de gebitselementen een identificatie tot stand kan komen. De samenwerking met de justitiële autoriteiten staat hierbij op de voorgrond.

Het verzamelen en het beschrijven van de

postmortem gebitsgegevens komen in *hoofdstuk III* aan de orde. De auteur geeft hier blijk van een grote praktische ervaring. De door hem ontworpen formulieren waarop het onderzoek wordt vastgelegd blinken uit door eenvoud en doelmatigheid. Systematisch wordt het onderzoek aan het lijk beschreven, waarbij vele praktische wenken dit hoofdstuk zeer waardevol maken. De lijst met kleding, instrumenten en materialen benodigd voor een postmortem onderzoek laat niets te wensen over.

Het verwerken van de antemortem gebitsgegevens komt in *hoofdstuk IV* aan de orde. Interessant is de lijst met vragen die aan de nabestaanden kan worden voorgelegd over de gewoonten van de vermiste.

De gebitsgegevens die bij de tandarts van een vermiste worden opgevraagd dienen door de forensisch odontoloog zorgvuldig te worden gerubriceerd. De auteur betreurt dat in de tandheelkundige professie geen eenduidigheid is in het benoemen van de gebitselementen en de omschrijving van de restauraties. Ook wordt aandacht besteed aan de procedures voor het overbrengen van gebitsgegevens via de telex en het telegram.

In het laatste *Hoofdstuk V* wordt het identificatieproces beschreven door de post- en antemortem gebitsgegevens te vergelijken. Door de eliminatie van diverse gegevens en attent te zijn op bijzondere kenmerken kan een identificatie tot stand komen. De vraag, wat het minimum aan vergelijkbare gegevens dient te zijn om een identiteit vast te stellen, wordt in dit hoofdstuk niet beantwoord. De auteur stelt dat de bijzondere kenmerken dikwijls van doorslaggevend belang zijn en dat de overige kenmerken geen tegenstrijdigheden mogen vertonen.

Het boek besluit met een viertal voorbeelden van ante- en postmortem gebitsgegevens waarbij de lezer een inzicht kan krijgen hoe een identificatie tot stand komt. Met een lijst van 400 woorden, in de Engelse, Franse, Duitse en Spaanse taal, die regelmatig in de forensische odontologie worden gebruikt, wordt het boek afgesloten.

Zoals de titel aangeeft heeft de auteur zich beperkt tot de identificatie aan de hand van de gebitsgegevens. Hieruit mag niet de conclusie worden getrokken dat de verdere kenmerken die in de mond aangetroffen worden geen rol zouden spelen bij een identificatie.

D. Slop